

Kulturdepartementet
Medieavdelingen
Boks 8030
0030 OSLO

Vår ref
201200210-2

Arkivkode
008

Saksbehandler
LL

Deres ref

Dato
25.10.2012

HØRING AV UTKAST TIL ENDRINGER I FILM- OG VIDEOGRAMLOVEN MED FORSKRIFTER - FILMKONTROLLGEBYRET

Film & Kino viser til høringsbrev fra Det kongelige kulturdepartement (KUD) datert 19.10.2012 vedrørende utkast til endringer i film- og videogramloven med forskrifter - filmkontrollgebyret.

Forslaget vil ha drastiske virkninger for små og mellomstore kinoer i Norge, og kan i verste fall føre til kinodød i distriktene. Det er derfor meget kritikkverdig at verken kinoene, kommunene som eier kinoene eller organisasjonene som representerer kinoene, slik som Film & Kino, Norske Kinosjefers Forbund og Norsk kinoforbund, står på høringslisten. Dette må øyeblikkelig rettes opp og høringsfristen må forlenges.

For å sikre at kinoenes interesser blir ivaretatt, avgir Film & Kino med dette hørings svar. Vi har også varslet kinoene om høringen og håper noen av dem vil rekke å uttale seg innen fristen. Men vi vil ikke unnlate å gjøre oppmerksom på at det med så korte høringsfrister som her er beregnet, ikke er mulig å gjennomføre korrekt kommunal saksbehandling.

Digitaliseringen av norske kinoer har gjort at dagens gebyrordning for forhåndskontroll av film ikke lenger kan brukes. Medietilsynet taper inntekter i størrelsesorden fem millioner kroner. Problemstillingen har vært kjent i flere år, og Film & Kino ble i sin tid trukket inn i Medietilsynets drøftinger rundt en slik ny gebyrordning basert på digital filmvisning. Vi har imidlertid ikke vært forelagt det forslaget som nå sendes på høring, verken av Medietilsynet eller av departementet. Resultatet er at departementet nå foreslår en gebyrordning som er fullstendig uakseptabel for kinoene.

Departementet legger opp til et system der kommersielle filmer som distribueres bredt skal betale en relativt sett større andel av den nye avgiften, mens kunstnerisk ambisiøse filmer vernes. Dette skjer ved at man foreslår en avgift bestående av to elementer:

FILM&KINO

Dronningens-
gate 16
Postboks 446
Sentrum
0104 Oslo

Telefon
22 47 45 00
Telefaks
22 47 46 99

Bankkonto
8200.01 39587

ORG NR
NO 955148452

1. En grunnavgift basert på filmens spilletid.
2. En oppsetningsavgift basert på oppsetning på premieredato.

Dette er et system som i noen grad er parallelt til dagens system der det i tillegg til grunnavgift betales en avgift per filmkopi. Ønsket om å verne den smale filmen av kulturelle grunner er også legitimt. Men departementet bommer fullstendig ved utformingen av avgiften under pkt. 2, sannsynligvis av manglende kjennskap til hvordan film distribusjon skjer og hva en avgift på 700 kroner per oppsetning vil bety for norske kinoer.

All omsetning av film skjer etter kommersielle prinsipper. Filmdistributøren tilbyr sin film til kinoene som betaler en filmleie i prosent av billettinntektene. Prosentandelen filmleie øker med kinoens besøk, beregnet ut fra besøksgrupper. Det vil si at kinoene i minste besøksgruppe (under 10 000 besøk i året) betaler en lavere leie enn kinoene i neste besøksgruppe (10 000 til 35 000 besøk i året). De største kinoene betaler høyest prosentsats, fordi billettinntektene her er høyest og det følgelig er mer å fordele for de to partene, kinoen og distributøren. Dette er et internasjonalt system og gjelder all omsetning av film i næring.

Når departementet legger opp til at de første femten oppsetningene skal inngå i grunnavgiften, betyr det at de kommersielle filmene, som har store inntekter nettopp på disse femten største kinohusene, ikke betaler gebyr for disse store inntektene, men isteden skal betale 700 kroner for å distribuere en film til en liten kino, som kanskje ikke engang har billettinntekter store nok til å dekke et gebyr på 700 kroner. Resultatet vil bli at distributørene ikke ser seg råd til å sette opp filmen på små kinoer, fordi disse, som ofte betaler en såkalt minsteleie, ikke har tilstrekkelig billettinntekter til at distributørene får filmkontrollgebyret dekket.

Oppsetningen av film på kino er basert på en kommersiell vurdering der den private distributøren ønsker en fortjeneste fra kinoene. Som en følge av digitaliseringen, som bygger på et økonomisk spleiselag mellom filmdistributørene, kinoene og Film & Kino, må filmdistributørene nå i en periode på 6-8 år betale en VPF-avgift (virtual print fee) per oppsetning. Denne er på 2 000 kroner per kinohus. VPF-avgiften må betales opp til 90 oppsetninger. Over 90 oppsetninger slipper distributør og betale VPF-avgift. Dette systemet har allerede skapt store utfordringer for kinoene. Der distributørene nå må betale 2 000 kroner og kun får inn 700-800 kroner i billettinntekter, får de et negativt regnskap. En del distributører velger derfor å la være å sette opp filmer hos kinoer de ikke tror vil ha en inntjening stor nok til å rettferdiggjøre VPF-utgiftene.

De minste kinoene har hittil hatt fordel av at distributørene slipper å betale for over 90 oppsetninger. Mange brede filmer, særlig barnefilmer, har derfor ofte kunnet bli satt opp på de minste kinoene. Disse har ofte kun visninger noen få ganger i uken, og tilgangen på filmene med mer enn 90 oppsetninger (uten VPF) har gjort at de har fått vitalisert kinodriften.

VPF-systemet har imidlertid ført til problemer med filmleveranse til de mellomstore kinoene. I særlig grad gjelder dette kinoer som er under grensen på 90 oppsetninger. Her har allerede mange distributører valgt å nekte å levere film til oppsetning. Dette gjelder alle slags filmer, også norske. Begrunnelsen er at distributørene ikke ønsker å gå med underskudd på oppsetningene.

En rekke kinoer er følgelig det siste året blitt utsatt for det vi kaller filmnekt. I en undersøkelse sendt til 181 kinoer, svarte 116 av dem. Av disse oppga 83 kinoer å ha opplevd filmnekt. Det er hovedsakelig kinoer med mellom 35 000 og 100 000 besøk i året som har problemer med å få tilstrekkelig med film.

Endringene som er foreslått for innkreving av filmkontrollgebyret vil legge ytterligere press på systemet og føre til at også de aller minste kinoene rammes av filmnektproblematikk. Når distributøren nå må betale 700 kroner for hver oppsetning, vil det ikke lenger være noen fortjeneste ved oppsetning på de små kinoene. Sannsynligheten for at distributørene da lar være å sette opp filmene her vil være svært høy.

For de mellomstore kinoene som allerede har opplevd filmnekt vil en ytterligere påplussning av 700 kroner per oppsetning sannsynligvis føre til at de får enda færre filmer. Rundt 40 av kinoene i Norge står for 90 prosent inntektene til distributørene. Det er derfor isolert sett ikke noe problem for dem å unnlate å levere film til de 150 minste kinoene i landet. Skal de betale 700 kroner per oppsetning for disse 150 kinoene, er resultatet gitt. Vi frykter at kinodød vil være resultat av den endringen som nå foreslås.

Vi forstår at departementets intensjon har vært å verne den smale kunstneriske filmen. Det er også Film & Kino opptatt av. Som en følge av det nye digitale systemet med VPF-betaling, har vi derfor innførte en ny oppsetningsstøtte som skal ivareta de smale filmene. Denne er basert på støtte til hver oppsetning ut over sju oppsetninger. Beløpet er høyest for de første oppsetningene og faller deretter med antall oppsetninger, nettopp fordi hver ny oppsetning er med å på å generer inntekter og behovet for støtte derfor faller med stigende antall oppsetninger. Dette er en modell som har vist seg å fungere.

Dersom departementet velger å stå fast på et filmkontrollgebyr som betales per oppsetning, så må man gjøre noe tilsvarende, snu systemet og legge gebyret på de oppsetningene der inntektene er høyest, for eksempel på de første 40-50 oppsetningene. Her er vanligvis inntektene store nok til at distributørene kan forsvare å betale et gebyr på 700 kroner per kinohus og likevel sitte tilbake med fortjeneste. Ønsker man å ivareta de smale filmene, må det gjøres på en annen måte, eventuell med graderte gebyrer. Her må det regnes på modeller.

I høringsbrevet peker departementet på mulighetene for omgåelse. Departementet ber derfor høringsinstansene om synspunkter på om beregningene bør ta utgangspunkt i antall oppsetninger over en periode fra premieredato og et visst antall dager frem i tid.

Distributørene vil i stor grad kunne tilpasse oppsetningsmønsteret til gebyret. Ved en premieremodell, som her foreslått, vil de kunne utsette oppsetningen og dermed slippe unna med bare å betale filmkontrollgebyr for et lavt antall oppsetninger. Da vil dette gebyrsystemet motvirke en av de viktigste effektene ved digitaliseringen, nemlig at de små kinoene nå får filmene langt tidligere enn før og at de får langt flere premierer. Etter digitaliseringen er det blitt mange flere premierevisninger enn før, fordi frakt og distribusjon er forenklet. Det å ha premiere er samtidig blitt veldig viktig for kinoene, film er ferskvare og det største besøket kommer den første helgen. Det er derfor avgjørende at gebyret ikke bare legges på premiereoppsetninger, men at oppsetningene også gebyrlegges i en påfølgende periode, for eksempel på tre uker.

Vi ber Kulturdepartementet vurdere modellen for innkreving av filmkontrollgebyret på ny og forsøke å finne en løsning som ikke rammer de små og mellomstore kinoene i distriktene.

Vi ber Kulturdepartementet vurdere modellen for innkreving av filmkontrollgebyret på ny og forsøke å finne en løsning som ikke rammer de små og mellomstore kinoene i distriktene. Film & Kino blir gjerne med på et arbeid for å finne en slik modell.

Med vennlig hilsen

Lene Løken
Adm. direktør